

Шукаю іскру з вічного вогню

Інна Рябченко

Вінок сонетів

I

Дух — як вода. Ніщо її не зборе...

П. Орсаг-Гвездослав

Шукаю іскру з вічного вогню,
А світ схилився незбагненно новий.
Я птахом в літній сад лечу на лови,
Гріхи мої там вписані в меню.

Хоч ще німа, не розбираю мови.
Не вигуком, не криком задзвеню,
А гіркотою болем полиню,
Початком і закінченням основи.

І яблуком у кошик упаду
Із прасвітів, із місячного шляху,
Де я була з житів минулих прахом,

Та віродився мій безсмертний дух.
Я звабно-білим стала мерехтінням
Під тихий шепіт звіра повеління.

II

... Де ти знайшла притулок на хвилину

В. Шекспір

Під тихий шепіт звіра повеління
Все ще скрипить старий облуди віз
І пристрасть з переповнених валіз

Мерщій шукає у душі спасіння.

Каміння бруку, мов ріка від сліз...
Минаю злих і на межі падіння
Блажених бачу на нестерпно синім,
На чорнім тлі поети в повний зріст.

Крадеться час, але завмерли стрілки,
На циферблаті знову без п'яти,
Чекання зіркою полинуло в світи...

Хто повелів горіть секунду тільки?
Та я зітру тавро з свого стремління
І навіть сонце стане на коліна.

III

Хай гусне морок, хай летить з висот...

В. Тер'ян

І навіть сонце стане на коліна
Перед тим пташам в гнізді лелечім,
Що тримає нишком в дзьобі вечір,
Що розсипа над містом сновидіння.

Вже немає суму, ні відречень
Лишень в пільмі вікно напівгостинне,
Ще блимає самотньо, половинно,
З пам'яті викреслюючи речі.

Вже темінь покотилася туманом, —
Поле вкрато колір гущі кави,
Що тягнувся берегом, над ставом...

Немає сонця... і мене не стане...
Втечу я в свою зражену весну,
Як в лоскоті ночей її насню.

IV

Вона з'явилася з небесних сфер
І над моїм життям безплідним стала.

В. Тер'ян

Як в лоскоті ночей її насню
Оранжевоквіткову, і тендітну,
Бутонову, брунькову і розквітлу,
Бентежну, недосяжну. Осяйну!

Її — чарівну, променевосвітлу,
Жадану, дивовижну і одну —
Ту мрію кришталеворосяну,
Що світить із надламаного світу.

Вона для мене зіркою була.
І я, діставши мрії павутину
Ділила навпіл — матері та сину,

Щоб кожен з них мав пригорщу добра,
Коли заграє знадно, злотопінно
Забутого багаття ржа осіння.

V

Пройшли роки, як хмари по рівнині.

М. Емінеску

Забутого багаття ржа осіння
Спалила срібний юності кашкет —
І в дзеркалі не я, то мій портрет,
А хтось невидимий штовхає в спину.

А хтось приходить із других планет,
Знаходить віру на старих руїнах,
Моя любов для них — чужа дитина,
А сенс для них — сентиментальний лет.

А хтось бреде до зрілості дороги
Ярами, і прошкуючи квилить,
Аби свічею спалахнуть на мить...

Та я іду від Бога і до Бога,
Одягши блискавиці у броню,
Вчорашній спокій склала на стерню.

VI

... Не повторяться мої палющі сни,
Надихані з троянд бентежної весни.

Я. Івашкевич

Вчорашній спокій склала на стерню,
На косовицю, на громи, на гори,
На кладовища, на хати, забори,
Монстирі, ліси, авто, струну,

На білу глину в прожилках докору...
Я джерелом в пісках зажебоню,
Свої провини друзям поясню...
Сама від себе я здіймуся вгору.

Спогадам віддам я свої вади
І відтоді, як метелик в бурштині
Я чекатиму свій п'ятдесятий сніг.

Стану у років своїх позаду.
Любові й зла, скінчивши враз війну
Стулила очі вимитому дню.

VII

Сонце спіткнулось об сходи підхмарні.

В. Незвал

Стулила очі вимитому дню.

Багрянний погляд стомлений від ліку
Сховали хмар зажурені повіки,
Щоб не побачив річку гамірну...

Ні райдугу... щоб день, як той каліка,
Дошкутьгавши, ніч узяв на нюх,
Чи залишивши сонячну возню,
Щоб перекотиполем був довіку.

Щоб він довіку був хмільним вином,
Що ллється з неба визрілого грона,
Щоб пробудив, коли свята ікона

Оновитися, коли не всеодно
У цьому ще чи іншим поколінні
На шибці ночі заблукали тіні.

VIII

Одному — вічність, багатьом — пустеля.

О. Мендельштам

На шибці ночі заблукали тіні
І привидом в кімнату вдерся страх.
Він рискає, спіткаючись в потьмах
І цокає годинником настінним.

Читає тайний долі альманах
На дотик, смак, на стреси, потрясіння,
І, змалювавши образ на картині,
Виводить пензлем впевнений розмах.

Удар готує — постріл і стрибок,
А ціль його — живі людські мішені,
Щоденний рух і сумніви щоденні...

Між ним і мною відстань тільки крок...
Він ще не ранив, не купив за гріш
Я визнаю, але, на жаль, не більш!

ІХ

Поезія не там, де слова смілий злет.

Бунін

Я визнаю, але, на жаль, не більш —
Орбіти строф, кружляючи крізь ери
Народжують думки і точать пера
І вже нуртує, б'ється в скронях вірш.

Хтось ще повірить в жести і манери,
Творінню, слову, голосу й не лиш,
Знанням, вони і за талант не гірш,
Митцям і музам — юним їх гетерам.

Я визнаю, але... веселий сміх,
Що сам сріблить червонощокі груші,
Довкола тишу п'є, згойднувши душу —

Єдина втіха — до бажання біг...
На жаль, по колу. Вірш пишу!.. Й горіти —
У полум'ї, мов у первіснім цвіті...

Х

Щоб сонце зблиснуло, роздерти треба хмари.

К. Я. Яворський

У полум'ї, мов у первіснім цвіті
Звивається і б'є чимдуж крильми
Пташина, рветься аж до хмар самих —
У полум'ї любові ладо-світлім.

Багаття літа гасить сік зими.
А пташка ледь жива в вогненій сіті,
Вона не зна, що може спопеліти
У цім вогні, який лише наснивсь.

У полум'ї любові небосхили,
Зігріта нею й сонячна краса
Жовтогарячим соняхом звиса...

В любові сила, і любов — безсила...
Це я та пташка. Прагну до зеніту...
Волося мрій моїх сплітає вітер.

XI

Вони нагадують молитву...

С. Дзюба

Волосся мрій моїх сплітає вітер —
Ромашками, фіалками, бузком,
Весною, літом, зелено-вінком...
Навчаюсь я всміхатися, радіти.

Забовванію ясена листком,
Русяву осінь вдягну, ніби свиту —
Я тільки вчуся на планеті жити,
Розрізняючи світло за вікном.

Ще вихололість пальців гріє сонях
Настоем аромату і олій,
Складає жовті вії в кошик свій.

А я різноманітна, як спросоння...
Серпанок вніс в кімнату дива ківш —
Це лиш передостанній мій рубіж.

XII

Щоб до Творця прийти на чесний звіт.

Д. Мільтон

Це лиш передостанній мій рубіж —
Моя молитва, що самотнім стражем

У вічність піднебесну жалем ляже
І голоситиме. Та тільки між

Хули і похвали, за дальнім кряжем
Господь. "Ти на семи громах стоїш,
Візьми моїх благань рясні рої,
Що їх тобі в мольбах палких я кажу

І відпусти гріхи". Мені збулось —
Усі твої закони я спізнала —
Людську ненависть, зраду, жало

Образ і нищість, та усім назло
З мого лиця зривають люті маску
Скарби усмішок, таїни і ласки.

XIII

Ти посланець мій, ти — самого щастя дно...

Я. Купала

Скарби усмішок, таїни і ласки
Дарують друзі у хвилини мли,
Зриваючи для нас плоди олив,
Хоча б про нас весь люд брехав і фастав.

Коли задуха забива голи,
А поморозь, неначе хтива паства,
Втечемо від оманливої касти
В обійми друга, де немає злив.

І понад біль, страждання та розтрати,
І над усі наруги із наруг —
Немає скрути, як з тобою друг

Зуміє всю дорогу подолати,
Бажатиме, аби повік не згасла
Слюда дощів і стежка в дім хвиляста.

XIV

Візьму за руку, мов дитину,
Шляхами... поведу.

П. Боцу

Слюда дощів і стежка в дім хвиляста
Та ще вітрище, що принишк в дуплі,
Мала церковця. Там живуть жалі —
Мого дитинства спогади смугасті.

Тепер його стрічаю кораблі
У морі зрілім, кожен каже: "Здрастуй!"
І в цім дитяча чистота і пастка,
Що замика мене в його землі.

І я на самокаті літ лукавих
Спішу степами в спів моїх надій,
Збиваю з ніг пшеничний суховій.

Я п'ю озон і гладжу оком трави,
Іду в дитинство, втому там зроню —
Шукаю іскру з вічного вогню.

XV

Із глибин — праглибин...
Опікає нам душу і плоть.

А. Мойсієнко

Шукаю іскру з вічного вогню
Під тихий шепіт звіра повеління
І навіть сонце стане на коліна,
Як в лоскоті ночей її насню.

Збутого багаття ржа осіння
Вчорашній спокій склала на стерню,
Стулила очі вимитому дню.

На шибці ночі заблукали тіні.

Я визнаю, але, на жаль, не більш —
У полум'ї, мов у первіснім цвіті
Волося мрій моїх сплітає вітер —

Це лиш передостанній мій рубіж —
Скарби усмішок, таїни і ласки,
Слюда дощів і стежка в дім хвиляста.